

Varsinais-Suomen ELY-keskus
Kirjaamo
20101 Turku
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

29.4.2024

LAUSUNTO IBV Suomi Oy:n Ulvilan aurinkovoimahanketta koskevaan ympäristövaikutusten arviointiselostukseen (VARELY/1194/2023)

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa (ELYkeskus) on käsiteltävänä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki 252/2017) mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten IBV Suomi Oy:n Ulvilan aurinkovoimahanketta koskevaan ympäristövaikutusten arviointiselostus. Kiitämme mahdollisuudesta lausua arviointiohjelmasta. MTK-Satakunta ja MTK-metsänomistajat lausuvat asiasta seuraavaa:

Nähtävillä olo ja tiedottaminen

YVA-aineisto on mielestämme ollut riittävän ajan nähtävillä vaikutusalueen kunnassa. Tämän lisäksi aineisto on ollut nähtävissä internetissä. Palautetta on voinut antaa kirjallisesti tai sähköpostitse yhteysviranomaiselle.

Hankkeesta on järjestetty yleisötilaisuus, tilaisuuteen on ollut mahdollista osallistua joko paikan päällä tai etäyhteyden välityksellä.

Huomiot YVA-selostuksen sisällöstä

YVA-selostus on perusteellisesti ja selkeästi laadittu. Hankkeen vaikutukset on tarkasteltu YVA-lain edellyttämällä tavalla. MTK-Satakunta ja MTK-metsänomistajat kuitenkin huomauttavat, ettei hajautetun aurinkovoiman teolliselle tuotannolle ole lausunnon allekirjoitushetkellä olemassa tosiasiallisesti minkäänlaista kansallista sääntelyä. Näin ollen hankkeen voi toteuttaa sen vaikutukset ympäristöön, ihmisiin ja erilaiseen maankäyttöön hyvin pintapuolisesti huomioiden.

Allekirjoittaneet tahot ehdottavat, että hankekehittäjät velvoitetaan osallistumaan aktiivisesti aurinkovoimatuotannon reunaehtoien laatimiseen osana Ympäristöministeriön kehitysprojektia. Yhtenä tulokulmana tulee olla aurinkovoimarakentamisen ohjaaminen lähtökohtaisesti valmiiksi puuttomille alueille.

Ulvilan aurinkovoimalahankkeen ympäristövaikutusten arviointiprosessissa on arvioitu kolme vaihtoehtoista toteutustapaa:

VE0: hanketta ei toteuteta

VE1: Hankealue koostuu kuudesta eri paneelialueesta ja on laajuudeltaan 279 ha. Akkusäiliöalue sijaitsee Fransinojan länsireunassa.

VE2: Hankealue koostuu kuudesta eri paneelialueesta ja on laajuudeltaan 271 ha. Akkusäiliöalue sijaitsee Fransinojan itäpuolella.

Sähkönsiirron vaihtoehdot:

Kuulutuksessa tuodaan esiin seuraavaa: ”Hankkeen liittäminen valtakunnanverkkoon suunnitellaan tapahtuvan Fingrid Oyj:n Ulvilan sähköaseman kautta. Aurinkovoimalan oma sähköasema sijaitsee hankealueen länsiosassa, josta voimala liitetään Fingridin sähköasemalle noin 2,9 km pitkällä maakaapelilla. Arviointiohjelmassa esitetyistä ilmajohdolla toteutettavista vaihtoehdoista on luovuttu”

MTK-Satakunta ja MTK-metsänomistajat pitävät tärkeänä Suomen energiahuollon uusiutumiskykyä vähähiilisemmäksi ja energiaomavaraisuuden lisääntymistä. Siksi Ulvilan aurinkovoimahanke kannattaa toteuttaa joko VE1 tai VE2 mukaisena. Tukemme edellytyksenä on, että alueen maanomistajat suhtautuvat hankkeeseen myönteisesti ja ovat allekirjoittaneet alueen maanvuokrasopimukset. Maanvuokrasopimukset tehdään vain maanomistajien vapaaehtoisuuden pohjalta.

Allekirjoittaneet tahot kannattavat hankkeen toteutusta. Toteutuksessa on kuitenkin huomioitava, etteivät maaseudun elinkeinojen toimintaedellytykset heikkene energiakenttien ja linjojen rakentamisen seurauksena.

Suunnittelualue on valtaosin nuorta talousmetsää ja ojitettuja piensoita. Koska aurinkovoimatuotannossa paneeleihin ei saa kohdistua lainkaan varjoa, hakataan alueen puusto hankkeen toiminta-ajaksi pois. Tämä aiheuttaa pysyväisluonteista metsäkatoa ja merkittäviä haasteita mm. Suomelle EU:n hiilinieluvaatimusten täyttämiseksi (Lulucf).

YVA-prosessissa tulee tuoda esille mahdolliset hanketoimijoiden kompensatiomenetelmät, kuten metsittäminen hankealueen ulkopuolella.

YVA-arviointiohjelmassa vähätellään tarpeettomasti hankkeen vaikutuksia alueen ympäristöön. Pintavesien valunnan muutosten osalta on huomioitava vaikutukset yhdessä muiden alueiden hankkeiden kanssa. Kasvillisuuden mainitaan palautuvan osittain aurinkoenergian tuotantoalueiden purkamisen jälkeen (s. 69-70) ja pysyvämpien vaikutusten olevan lähinnä huoltoteiden ympäristössä.

Korostamme, että hanketoimijan on ennallistettava alue aurinkoenergian tuotantoalueiden purkamisen jälkeen. Merkittävänä puutteena YVA:ssa on yhteisvaikutusten arvioinnin puute suhteessa Harjunpään aurinkovoimalahankkeeseen. Arvioitava lisäksi Sun 1 ja Sun 3 -hankkeiden kokonaisvaikutukset vähintään Satakunnan metsämaahan, sekä kumulatiiviseen hiilivaraston muutokseen ja metsien hiilinieluun hankkeiden koko toiminta-ajalle.

Aurinkovoimahankeeseen ympäristöalueiden taimikkotuhojen lisääntymiselle on havaittavissa riskejä. Taimikkotuhot haastavat metsien uudistamista ja vaikuttavat näin negatiivisesti hiilinielujen syntyyn ja elinkeinon harjoittamiseen. Hankkeen vaikutuksia ympäröivään metsätalouteen on näiltä osin sivuutettu. Tämän lisäksi on sivuutettu hankkeen vaikutukset alueen metsätalouteen muun muassa tuulikuorman muuttumisen osalta ja aurinkopaneelikenttien lähialueiden arvonmuutoksen osalta. Hirvieläimiin liittyvien vaikutusten huomioimiseksi on mainittu hankkeen aiheuttama liikkumisen estevaikutus. Luontoselvityksessä ei asiaa huomioida lainkaan. Hirvieläinten osalta

liikenneonnettomuuksiin liittyvien riskien lisäksi tulee taimikkotuhovaikutukset huomioida.

Tällä hetkellä maanomistajat kokevat, että he eivät saa oikeudenmukaista korvausta yhteiskunnan ja voimansiirtoliiketoiminnan hyväksi tekemistään uhrauksista ja linjoista aiheutuvasta jatkuvasta haitasta. Lisäksi siirtolinjojen sijoittamisesta samoihin johtoaukeisiin aiheutuu usein yksittäisen maanomistajan kannalta hankala kerrannaisvaikutus, vaikka toimintaperiaate onkin maankäytöllisesti järkevä. Erityisen hankala tilanne on voimalaitosten ja muuntamoiden läheisyydessä. Haittojen osalta on pyrittävä uusiin, maanomistajan kannalta oikeudenmukaisempiin korvauskäytäntöihin.

Ympäristö- ja maankäyttövaikutusten minimoiseksi tuotantoalueen siirtolinja maakaapelilla on kannatettava vaihtoehto. Myös linja-alueiden maanomistajille tulee maksaa heihin kohdistuvasta haitasta ja ensisijaisesti pyrkiä tekemään sopimus maankäytöstä.

Hankealue on pääasiassa maa- ja metsätalouden käytössä. Vaikutukset elinkeinolle ulottuvat koko aurinkovoimalan elinkaaren ajalle. MTK-Satakunta pitää tärkeänä, että mikäli hanke toteutuu, tehdään hankkeessa aktiivisesti töitä erilaisten maa- ja metsätaloutta hyödyntävien rinnakkaisten liiketoimintamahdollisuuksien toteuttamiseksi. Sekä hankkeen suunnittelun että mahdollisen toteuttamisen ja toiminnan aikana pidämme erittäin tärkeänä alueen elinkeinonharjoittajiin kohdistuvien vaikutusten seuranta sekä mahdollisiin haittoihin liittyvää puuttumista.

Hankealue on osittain Satakunnan maakuntakaavan viheryhteyden kanssa päällekkäin. Maakuntakaavan viheryhteydellä ei ole selkeää oikeusvaikutusta maankäytön ohjaamiseen.

Aurinkovoimapuiston mahdolliset vaikutukset viheryhteyden toimivuuteen jäävät epäselviksi. Allekirjoittaneet tahot huomauttavat, ettei hankkeen toteuttaminen saa johtaa muun maankäytön rajoituksiin aurinkovoimapuiston ulkopuolella viheryhteyden vuoksi.

Markus Nissinen
Ympäristöasiantuntija
MTK-metsänomistajat

Virve Hindström
Asiantuntija
MTK-Satakunta